

[Fuglsang.]

længe det kan betale sig at lade være, fordi, siger man, sådanne foranstaltninger kræver kostbare investeringer, som i sidste instans forbrugerne skal betale. Ja men de borgere, der betaler skat, kommer til at betale forsømmelserne mangedobbelt, og for øvrigt viser alle erfaringer, at når nødvendige indgreb synes så dyre, hænger det sammen med, at det ingenting koster at undlade dem. Hvis det kostede noget, ville man, om ikke andet så af hensyn til konkurrencen, sætte ind på at finde frem til billigere og mere effektive metoder.

Redegørelsens forfattere synes med særlig interesse at have studeret, hvad man siger, skriver og gør i USA. Det er nu ikke noget særlig godt eksempel, hvis man ser på deres praksis, hvordan man bl. a. stort set har slået livet ihjel i de nordamerikanske søer. Jeg vil da gerne sige, at man med mindst lige så store resultater kunne studere erfaringerne fra Sovjetunionen.

Hermed vil jeg slutte med at sige tak til ministeren og til dem, som har udarbejdet redegørelsen og derved åbnet for en debat, som jeg håber meget hurtigt vil kunne nå til resultater.

Boertmann (VS):

Da vores ordfører på området, hr. Sigs-gaard, er forhindret i at være til stede, skal jeg knytte et par kommentarer til redegørelsen.

I takt med at råstofferne bliver mere sjældne og mængden af affald stiger, opstår behovet selvfølgelig også for genanvendelse. Affaldet er imidlertid ikke en naturlov. Det er måden, vi producerer på, der bestemmer, hvor meget affald der skabes, og affald opstår ved, at produkterne mister deres oprindelige brugsværdi. Produktionen af engangsemballage er direkte medvirkende til, at der skabes mere affald. Når vi derfor genanvender affaldet for at bringe råstofferne i kredsløb, forsøger vi at løse et problem, som kunne været undgået fra starten. Genanvendelse er kun den næstbedste løsning. Vi opnår den bedste udnyttelse af vore råstoffer ved at skabe produkter med en lang levetid.

Ud fra en økologisk synsvinkel må man bifalde ethvert indgreb, der virker forureningsbegrænsende og ressourcebesparende.

Ministerens redegørelse er fuld af forslag til sådanne initiativer og må på denne baggrund hilses velkommen. Imidlertid er en stor del af, for ikke at sige alle forslagene udtryk for tankegange, der er løstrevet fra langsigtede og helhedsprægede sammenhænge. Genanvendelse er gjort til en isoleret lap, der præsenteres som tidens mirakelkur.

De indgreb, vi kan være interesseret i, må i så høj grad som muligt tilgodese en lang række hensyn i forening, f. eks. forsvarlig forvaltning af ressourcerne, en mindske af forureningen, en svækkelse af monopoldannelserne, en bevidstgørelse og en politisering, en decentralisering og en forbrugshæmmende virkning over for overflødige og skadelige produkter, foruden at forslagene altså ses i en helhed.

Problemet med de foreslåede indgreb er, at de er i overensstemmelse med en del af de anførte hensyn og i modstrid med andre. Det politiske arbejde bliver da at tage stilling til konsekvensen af indgrebene på denne baggrund.

Et generelt træk ved forslagene er, at de går uden om forbrugsbegrænsende indgreb. Genanvendelse er jo netop en metode til at løse et affaldsproblem som før nævnt, og der ofres meget lidt plads på omtale af affaldsbegrænsende indgreb, f. eks. ved en prioritering af produkter ud fra deres affaldsskabende egenskaber.

En anden tendens, der påkalder kritik, er redegørelsens forslag om at ordne problemerne efter frivillige aftaler med det private erhvervsliv.

Jeg skal komme ind på enkelte afsnit i redegørelsen med nogle kommentarer. Det gælder f. eks. afsnittet om de almindelige problemer på side 2, hvor tredje afsnit er symptomatisk for den betragtningsmåde, der anvendes. Jeg citerer:

„Genanvendelse er således en del af et kredsløb, idet de producerede materialer skal kunne afsættes og forbruges. En forøget genanvendelse forudsætter derfor planlægning og koordinering af indsamling, forarbejdning og afsætning. Man kan ikke forvente, at erhvervslivet udbygger de processer, der skal oparbejde de genanvendelige materialer, hvis der ikke sikres en jævn strøm af råvarer og en rimelig udsigt til, at produkterne kan sælges.“

Man går altså ud fra, at der på forhånd er